

Economische Agenda

Visie op de groeiambitie van Sluis

Inhoudsopgave

1. Wat verstaan we onder groei?

2. Randvoorwaarden

2.1 Bereikbaarheid

2.2 Wonen

2.3 Arbeidsmarkt en Onderwijs

3. Economisch profiel

3.1 Algemene Economie

3.2 Landbouw / Natuurbeheer

3.3 Toerisme

3.4 Zorg (inclusief Sociaal Domein)

3.5 Detailhandel

4. Stappenplan

Voor u ligt de Economische agenda. Deze agenda is gebaseerd op het scenario '*Groei als economische katalysator*' waarvoor de raad bij amendement van 22 mei 2025 haar voorkeur heeft uitgesproken. Dit scenario sluit aan bij regionale trajecten zoals de Strategische Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen. In deze visie is een eerste aanzet gegeven om de zogenaamde krimp, waar Zeeuws-Vlaanderen mee te maken had, om te buigen naar groei.

Groei als uitgangspunt sluit eveneens naadloos aan bij het Zeeuwse traject *Zeeland 2050*. Deze toekomstvisie richt zich op groei van Zeeland en dus het keren van de spiraal van verschraling, naar een spiraal van versterking. Tenslotte is Zeeuws Vlaanderen door het Rijk opgenomen in het *Nationaal Programma Vitale Regio's* (hierna NPVR). Met dit programma hebben we een mooi instrument in handen om deze groeiambitie te realiseren.

Het realiseren van groei lukt echter alleen door andere keuzes te maken dan we nu doen. En deze keuzes hebben direct of indirect ook gevolgen voor andere beleidsterreinen. Denk daarbij aan thema's als wonen, bereikbaarheid, arbeidsmarkt en onderwijs. Deze laatste thema's zijn randvoorwaardelijk als we een omslag willen bereiken. Maar ook netcongestie en stikstof zijn factoren die momenteel belemmerend werken en waarvoor eerst een oplossing gevonden moet worden.

1. Wat verstaan we onder groei?

In het groeiscenario waarvoor de raad haar voorkeur heeft uitgesproken is opgenomen:

“Wij streven naar maximale groei in het aantal inwoners, maar met zoveel mogelijk behoud van karakter en eigenheid.”

Om te duiden wat we onder groei verstaan, zoeken we aansluiting bij de *Strategische Regiovisie* en *Zeeland 2050*.

In de *Strategische Regiovisie Zeeuws Vlaanderen* is opgenomen dat de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten structurele oplossingen willen realiseren om groei te bewerkstelligen. De regio wil op een groeipad terecht komen, door zich gezamenlijk achter vier ambities te scharen. Daarmee worden oplossingen geboden voor onze eigen bewoners én spelen we een rol in de opgaven waar Nederland voor staat. Het betreft de volgende ambities:

- Het bieden van een aantrekkelijk woonklimaat aan huidige en nieuwe bewoners. Meer en ander type woningen zijn een voorwaarde om de krimp van de beroepsbevolking tegen te gaan. Tevens moet het voorzieningenniveau in stand gehouden worden, waarbij goed bereikbare basiszorg een heel belangrijk element is.

- De toekomst van Zeeuws-Vlaanderen te zien als grensstreek. Hoe is de groeiende groep Vlamingen meer te integreren en hoe is de bedrijvigheid, het onderwijs en arbeidsaanbod van Vlaanderen veel meer te benutten – zonder in te leveren op verbondenheid.
- Verduurzaming van de economie aanwakkeren. Door haar ligging en ruimte is Zeeuws-Vlaanderen één van de vijf grote chemische clusters en het tweede havencomplex van Nederland op het gebied van containertransport. Nu industrie en logistiek zich versneld moeten vernieuwen, zal dat ook hier gebeuren. Ditzelfde geldt voor de andere grote sectoren toerisme en landbouw.
- Kennis, financiering, human capital en besluitvaardigheid beschikbaar stellen om het duurzame verdienvermogen in de regio te houden. Op deze manier is kennis en ondernemerschap sneller beschikbaar voor de vragen van de regio.

In *Zeeland 2050* is het volgende opgenomen:

Zeeland heeft meer inwoners nodig. Om de kansen te grijpen die de toekomst ons biedt. Maar ook om het Zeeland te blijven dat we willen zijn. Met voorzieningen die onze provincie de mooiste plek maken om te leven, te wonen en te werken. Die groei in inwoners - het versterken van de beroepsbevolking en het vasthouden en aantrekken van jongeren - is nodig. Om te beginnen voor onszelf. Als we niets doen zal de beroepsbevolking in de komende 25 jaar fors afnemen, in de orde van enkele tienduizenden personen.

Sluis staat, als onderdeel van de regio en van Zeeland, voor de ambitie om maximaal te groeien in inwonertal. Dit met als doel het voorzieningenniveau te laten groeien (minimaal in stand te houden) en de beroepsbevolking te versterken. Wonen is daarbij de rode draad die bij alle thema's terug komt. Bereikbaarheid is randvoorwaarde om te kunnen groeien, maar uitsluitend met als doel groei in inwonertal.

2. Randvoorwaarden

Zoals in de inleiding vermeld, kent groei een aantal randvoorwaarden. Zo is groei alleen mogelijk als we de infrastructuur en daarmee de bereikbaarheid van het gebied fors verbeteren en als we beschikken over voldoende woningen. Maar ook voldoende arbeidskrachten en onderwijs om deze arbeidskrachten op te leiden, zijn van wezenlijk belang. Deze thema's worden in dit hoofdstuk puntsgewijs toegelicht.

Waar we ook zeker rekening mee moeten houden, is de netcongestie. Net zoals in de rest van het land, is de capaciteit een uitdaging. Op dit moment hebben we te maken met een tekort aan elektriciteit en een wachtrij voor nieuwe aansluitingen voor grootverbruikers. Daardoor is het niet mogelijk om bedrijven uit te breiden en zelfs niet om binnen de gemeentegrenzen te verhuizen. Als we op korte termijn willen groeien, dan moet er prioriteit gegeven worden aan het vinden van een slimme oplossing hiervoor.

Ook stikstof is momenteel een probleem. Door de te hoge uitstoot, moet er naar compenserende maatregelen gezocht worden. Zolang die niet voorhanden zijn, remt dit de groei. Naast de netcongestie, vraagt ook het vinden van een oplossing op dit punt prioriteit.

Tenslotte is samenwerking essentieel voor het realiseren van groei. Om onze ambities waar te kunnen maken, hebben we andere partijen nodig. Denk daarbij aan andere overheden zoals het Rijk, de Provincie en andere (buur)gemeenten. Maar ook België, het bedrijfsleven en samenwerking op het gebied van onderwijs en zorg zijn van belang. In hoofdstuk 4, het stappenplan, komen we hier op terug.

2.1 Bereikbaarheid

- Een goede ontsluiting, bereikbaarheid van dragende kernen en zichtbaarheid van alle kernen zijn essentieel voor economische groei. Grootschalige investeringen in de infrastructuur zijn hiervoor onontbeerlijk. Het verbeteren van de infrastructuur, onder meer het verbreden van de N61, N251, N253 en N676 heeft een positief effect op zowel het vrachtverkeer als op het woon- werkverkeer en daarmee op de bereikbaarheid van de gemeente.
- We hebben de ambitie om ons te ontwikkelen tot belangrijke schakel tussen Rotterdam en Calais. We zijn centraal gelegen op de route tussen de havens van Rotterdam, Vlissingen, North Sea Port ten noorden van ons en de havens van Zeebrugge en Calais ten zuiden. Om beter te profiteren van onze centrale ligging ten opzichte van deze havens, is grootschalige opwaardering van de huidige verkeers- en transportaders van groot belang. Bijvoorbeeld door de 'Dammenroute' via een veerboot of vaste oeververbinding tussen Vlissingen en Breskens, over het grondgebied van de gemeente Sluis, door te trekken tot de nieuwe snelweg bij Brugge, zodat er een snelle verbinding ontstaat tussen Rotterdam en Zeebrugge/Calais.
- Een andere optie is om de Midden-Zeelandroute (ten zuiden van de Westerscheldetunnel) een goede, volwaardige "aftakking" te geven via de gemeente Sluis richting Zeebrugge en Calais. Hierdoor ontstaan er groeimogelijkheden voor bedrijventerreinen omdat deze profiteren van het dagelijks passerende (vracht)verkeer.
- Via de opgewaardeerde infrastructurele verbinding staan werknemers en toeleveranciers bovendien in maximaal 30 minuten in Terneuzen, Vlissingen en/of Vlaanderen. En wordt (andersom) de drempel voor inwoners vanuit deze regio's kleiner om in onze gemeente aan de slag te gaan. De opwaardering van de infrastructuur maakt onze gemeente daarmee voor een groter publiek aantrekkelijk om te wonen en te werken.
- Bereikbaarheid heeft niet alleen betrekking op verkeer over de weg. Het spoor richting de Kanaalzone en ook de verbindingen naar Vlaanderen en Vlissingen verliezen we daarbij niet uit het oog.
- Ook een goed werkend openbaarvervoersysteem is een voorwaarde voor een goede bereikbaarheid. Hiermee is een start gemaakt door de invoering van publiek vervoer: van aanbod gestuurd, naar vraag gestuurd OV. Een aanvulling is het zogenaamde flexvervoer, waardoor elke plek tegen ov-tarief bereikbaar wordt van 6 uur 's ochtends tot 11 uur 's avonds.

Consequenties:

- Betere bereikbaarheid staat synoniem aan meer ruimtegebruik en meer verkeersbewegingen. Dit kan een gevoel van overlast veroorzaken en betekent ook dat er minder ruimte over blijft voor sectoren als landbouw, recreatie en natuur.
- We geven de regie voor een deel uit handen, omdat we afhankelijk zijn van derde partijen om onze doelstellingen te behalen.
- We gaan een substantieel bedrag reserveren voor de verbetering van onze infrastructuur.

2.2 Wonen

- Naast een goede infrastructuur zijn ook (extra) inwoners van groot belang voor de gewenste economische groei. Zowel voor de arbeidsmarkt als voor het behoud van de voorzieningen. Het aantrekken en behouden van (jonge) inwoners vraagt een andere blik op ons woonbeleid. Waar we voorheen keken naar de prognoses op basis van het verleden, kijken we nu vooral naar waar de markt om vraagt. De *Wet versterking regie op de Volkshuisvesting* kan ons deels daarbij helpen.
- Onze ambitie is gericht op een maximale groei van het aantal inwoners, als middel om de voorzieningen minimaal in stand te houden en bij voorkeur uit te breiden. Daarbij is behoud van karakter en eigenheid van de gemeente Sluis zoveel als mogelijk uitgangspunt, maar niet leidend. Groei van het aantal inwoners zorgt voor vitale kernen en mogelijk ook een groei in het aantal voorzieningen.
- Voor zover wenselijk verwelkomen wij groei waar elders geen ruimte voor is. Wij zijn doorstroom- en overloopgebied voor woningen en bedrijven uit aangrenzende gemeenten, maar ook voor (ver) daarbuiten. De groei van het aantal woningen vangen we bij voorkeur op binnen de rondwegen en langs de nieuwe verkeers- en transportaders. We richten ons daarbij op de 5 dragende kernen: Oostburg, Breskens, IJzendijke, Aardenburg en Sluis.

➤ We zorgen voor een variatie in woningtypes, afgestemd op wie we op welke locatie willen aantrekken. Op deze manier komen we toe aan de verschillende woonwensen. Enerzijds richten we ons op behoud van onze jeugd, anderzijds op het aantrekken van extra inwoners. Groeien doen we bij voorkeur door het aantrekken van gezinnen (en dus arbeidspotentieel). Dat betekent dat we inzetten op een grote hoeveelheid aan woningen, met daarin een grote diversiteit. Landschappelijke inpassing is daarbij van minder belang.

➤ Door te pleiten voor nieuwe verkeers- en transportaders in Zeeland zorgen we ervoor dat de Z4 zich kan ontwikkelen tot de Z8 (in plaats van een verdere groei van de Z4). In onze ambitie zou Oostburg of Breskens door hun ligging, met een betere infrastructuur, onderdeel moeten kunnen uitmaken van de nieuwe Z8.

Consequenties:

- Om te kunnen groeien moeten er meer woningen gebouwd en wegen aangelegd worden. Rust en ruimte, wat ons nu zo kenmerkt, wordt minder van belang. Eventuele gevolgen voor het woon- en verblijfsgenot van onze inwoners en toeristen nemen we daarbij voor lief.
- Het verbreden van de N61 en de opwaardering van de overige infrastructuur heeft invloed op de beleving van de streek. Dit werkt door op inwoners en toeristen.
- Het voorzieningenniveau blijft minimaal in stand. De verwachting is dat er een uitbreiding plaats zal vinden.
- Flexibiliteit in regels is noodzakelijk. De *wet Regie op de Volkshuisvesting* kan hier een rol in spelen. De verwachting is dat dit niet voldoende is en versoepeling van Rijksregels en Provinciale regels noodzakelijk is.

2.3 Arbeidsmarkt en Onderwijs

- Wanneer de economie groeit en meer technologische bedrijven en transportbedrijven naar onze gemeente komen, worden er (nog) meer banen gecreëerd om aan de verhoogde vraag naar producten en diensten te voldoen.
- Om in de toekomst in alle sectoren de vacatures te kunnen vervullen, zetten we in op het versterken van de beroepsbevolking door het vasthouden en aantrekken van gezinnen.
- Daarnaast willen we de beschikbare mensen aansporen om meer te werken, zodat de arbeidsparticipatie toeneemt. Dit doen we onder andere door kinderopvang en voorschoolse voorzieningen gratis te maken en de aansluiting van school naar opvang en omgekeerd te verbeteren.
- Om onze ambities op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt te realiseren is het nodig dat het onderwijs, de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven beter op elkaar aansluiten. Hiervoor sluiten we aan bij het *Regioplan MBO* en de *Strategische Onderwijs- en Onderzoeksagenda Zeeland* die onlangs beiden zijn vastgesteld.

Consequenties:

- We moeten sturen door zo min mogelijk beperkende regels voor nieuwe en/of startende bedrijven op te werpen. Experimenteerruimte wordt hierin gezocht.
- Economie is voor een groot deel niet maakbaar en daarbij zijn we afhankelijk van andere partijen. In dit geval het bedrijfsleven.
- VO zal groeien en wordt meer levensvatbaar. Ook het basisonderwijs zal uitgebreid worden. Dit is positief doordat er sprake is van grotere klassen. Er is sprake van een grotere diversiteit. Dit vraagt wel inzet van personeel.

3. Economisch profiel

De Sluisse economie kent een aantal dominante sectoren. Dit is gebleken uit het opgestelde profiel. In dit hoofdstuk wordt het profiel toegelicht en wordt eerst in zijn algemeenheid en daarna per sector aangegeven wat groei betekent en wat de consequenties zijn.

Ipsos I&O is ingehuurd om het economisch profiel wat zij hebben opgesteld in 2022 te verdiepen en een update te geven. Dit hebben zij gedaan door middel van het analyseren van data en door diverse interviews. De interviews hebben zij gehouden met verschillende landelijke organisaties, organisaties die regionaal zijn gevestigd, overkoepelende organisaties van sectoren die een prominente rol spelen in onze gemeente en tenslotte met onze stakeholders. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in trends en ontwikkelingen op nationaal niveau en deze is vertaald in een SWOT analyse. Uit dit profiel bleek dat landbouw, toerisme, zorg en detailhandel met betrekking tot werkgelegenheid de dominante sectoren zijn.

Het huidig economisch profiel van onze regio wordt gekenmerkt door vier dominante sectoren en biedt een goede basis. Om toekomstige uitdagingen en kansen optimaal te benutten, is een koerswijziging noodzakelijk. Deze verandering moet ons in staat stellen om flexibeler en innovatiever te reageren op de marktomstandigheden. Hieronder schetsen we wat de koerswijziging betekent voor de vier dominante sectoren.

3.1 Algemene economie

- De ambitie om de economie te laten groeien is sterk verweven met de noodzaak om te investeren in infrastructuur, aangezien een goed ontwikkelde infrastructuur de ruggengraat vormt van economische vooruitgang.
- Door in te zetten op een goede ontwikkeling van de infrastructuur stimuleren we technologische bedrijven en transportbedrijven en de bedrijven die zich richten op toeleveringen aan de industrie zoals gevestigd in de Kanaalzone, om zich hier te vestigen in de buurt van de verkeersaders. Dit draagt bij aan verdere economische groei en innovatie.
- Vanwege de toename van het aantal technologische bedrijven en transportbedrijven zullen de bestaande bedrijventerreinen uitbreiden, wat leidt tot een dynamisch en economisch sterker gebied.
- Met de groei van de bedrijventerreinen neemt het aantal inwoners toe, aangezien meer mensen naar het gebied zullen trekken voor werkgelegenheid. Hierdoor zijn er ook meer verkeersbewegingen.

Consequenties:

- Door het uitbreiden van het wegennetwerk blijft er minder ruimte beschikbaar voor landbouw, recreatie en natuur.
- De toename van transportactiviteiten kan leiden tot meer verkeer en congestie.
- De economische groei gaat boven balans met de landschappelijke kwaliteit.

3.2 Landbouw / Natuurbeheer

- Door de groei en de hiermee gepaard gaande investering in ruimte, zal de landbouw worden geconfronteerd met inkrimping van het areaal. Daarnaast is de verwachting dat de verzilting van de bodem doorzet en is er een sterke afhankelijkheid van de steeds extremere weersinvloeden. De landbouwer moet op zoek naar creatieve oplossingen. Eén van de oplossingen kan gezocht worden in het omarmen van zilte teelten, zoals in gemeente Schouwen-Duiveland. We gaan de samenwerking met Schouwen-Duiveland en Tholen aan, evenals met de gerenommeerde universiteiten van Nederland en België.
- Een andere oplossing is het meer toeleggen op biobased gewassen. Deze gewassen worden geteeld met het doel om duurzame producten te produceren die gebruikt kunnen worden als alternatief voor fossiele brandstoffen. Daarnaast zijn deze gewassen vaak beter bestand tegen extreme weeromstandigheden, waardoor de landbouw veerkrachtiger en minder kwetsbaar kan zijn.
- Ook zal de sector zich nog meer moeten toeleggen op innovatie. Robotisering, digitalisering en datagestuurd werken wordt al veelvuldig gedaan. We kunnen dit verder uitnutten en ons door middel hiervan op de kaart zetten, zodat jonge talenten naar hier toekomen.

- Natuur(beleving) binnen de gemeente is één van onze kernkwaliteiten. Natuur en landbouw hebben grote invloed op de wijze waarop inwoners en bezoekers ons (open) landschap ervaren. De bouw van woningen wordt daarom gecompenseerd door op andere plekken bestaande natuur- en recreatienatuurgebieden te versterken of uit te breiden.
- Ook met het oog op klimaatbestendigheid en het creëren van stikstofruimte, is natuurherstel essentieel. Beide zijn randvoorwaarden voor het bouwen van meer woningen.
- Duurzaamheid is van belang, voor zover ze bijdraagt aan het realiseren van de gewenste groei. Dit betekent bijvoorbeeld dat groen primair als doel heeft het aantrekkelijker maken van de leefomgeving en het tegen gaan van de gevolgen van klimaatverandering. Het leveren van een bijdrage aan de biodiversiteit is wenselijk, maar geen harde eis.

Consequenties:

- De ruimte is beperkt. Economische groei gaat ten koste van ruimte voor de landbouw, het toerisme en de natuur.
- Groeien betekent onvermijdelijk dat het landschap zal veranderen. Groeiende kernen en steden, hebben impact op het open landschap. Hetzelfde geldt voor een uitbreiding van de infrastructuur.
- Duurzaamheid boet aan belang in, als groei voorop staat. We zorgen voor klimaatbestendigheid, vergroening waar mogelijk, energiezuinige woningen, etcetera. Maar van extra's zien we af.

3.3 Toerisme

- Mits er goede infrastructurele voorzieningen aanwezig zijn, zullen grotere bedrijven zich hier vestigen. Dit vraagt een substantieel aandeel in ruimte, maar zorgt ook voor een andere beleving van het landschap. Dit heeft gevolgen voor het toerisme.
- Het strand, de duinen en het kustgebied hebben de grootste toegevoegde waarde voor toeristen. Nu er meer claims op de ruimte komen, reserveren we dit gebied voor het toerisme. Dit betekent dat we afstappen van het beleidsuitgangspunt 'Spreiding in ruimte'. Het achterland wordt benut ten behoeve van de gevolgen van de economische groei en niet meer als uitloopgebied voor het toerisme.

Consequenties:

- Op rust en ruimte zal worden ingeleverd, net als op de landschappelijke kwaliteiten. Dit zorgt voor een verandering in de authenticiteit van de streek. Een van de gevolgen daarvan is dat de toerist minder ruimte heeft om te verblijven en het aantal toeristen afneemt. Waar toerisme nu nog de meest dominante sector is, zal dit richting de toekomst veranderen.
- De toerist komt naar onze gemeente vanwege een bepaalde beleving. Deze beleving wordt anders zodra er een grote transportader gerealiseerd wordt. Naast het feit dat er fysiek minder ruimte is, kan toerisme belemmerend werken voor de (door)ontwikkeling van bedrijvigheid. We accepteren daarom dat toerisme een minder prominente sector wordt.

3.4 Zorg (inclusief Sociaal Domein)

- De zorg is mede door de forse vergrijzing een grote werkgever in de regio. Door het aantrekken van (jonge) gezinnen verandert de balans tussen ouderen en werkenden. Mogelijk verandert hierdoor de huidige zorgkloof. Wij zijn onszelf bewust dat het mogelijk is dat er een andere hulpvraag komt, zoals bijvoorbeeld Jeugdzorg.
- Sluis leent zich bij uitstek als proeftuin voor technologische en sociale innovatieve toepassingen in bijvoorbeeld de zorgsector. Dit heeft een positief effect op onderwijs en bedrijfsleven.
- Grenzen zijn minder van belang. Dit geldt ook op het gebied van gezondheidszorg. Door het aantrekken van extra inwoners is er meer volume om essentiële basisvoorzieningen overeind te houden. Daarnaast profiteren we door een betere infrastructuur dat we nog beter gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die over de landsgrens heen aangeboden worden, waarmee het totale aanbod van voorzieningen stijgt.
- Sociale basis vraagt meer inzet om de leefbaarheid van de streek en het welbevinden van onze inwoners te behouden en/of te versterken. Denk daarbij aan dorpshuizen, onderwijs, verenigingsleven, vrijwilligerswerk, etcetera.

Consequenties:

- Door te kiezen voor een groeiscenario verandert de zorgkloof (het gat tussen de vraag naar zorg en het aanbod van verzorgenden).
- Ook ontstaat er meer draagvlak om de basisinfrastructuur op het gebied van zorg overeind te houden, zoals huisarts, ziekenhuis, acute zorg en apotheek. De kwetsbaarheid van deze voorzieningen neemt hierdoor af.
- Groei kan kansen bieden voor de sociale basis zolang de nieuwkomers actief bijdragen aan de leefbaarheid en de sociale verbondenheid in de gemeente. Hiervoor is het van belang dat de nieuwkomers zichzelf ook verbonden voelen met de identiteit van de streek.

3.5 Detailhandel

- Door de toename van het aantal inwoners, zal detailhandel als voorziening blijven bestaan en mogelijk groeien. Detailhandel past zich aan de veranderde behoefte van consumenten aan. Digitalisering maakt ook in deze sector een vlucht, waardoor de grens tussen fysieke en digitale winkels verder zal vervagen.
- Om te zorgen dat de detailhandel aantrekkelijk blijft voor zowel inwoners als bezoekers, vinden we het belangrijk dat de detailhandel (in centra) geclusterd wordt.

Consequenties:

- Daarnaast kan economische groei leiden tot veranderende consumentenverwachtingen. Consumenten kunnen hogere eisen stellen aan de kwaliteit en duurzaamheid van producten, wat retailondernemers dwingt om te investeren in verbeteringen en innovaties. Dit kan extra kosten met zich meebrengen en de marges verder verkleinen.

4. Stappenplan

Voor alle ambities maken we gebruik van de ontwikkeling die in gang is gezet via de regionale, provinciale en landelijke trajecten zoals de strategische regiovisie Zeeuws-Vlaanderen, de toekomstvisie *Zeeland 2050* en het *Nationaal Programma Vitale Regio's*. Hierdoor kunnen we slim gebruik maken van de bestaande bestuurs- en lobbykracht in Zeeland en steunen op de relaties en netwerken die we vanuit *Zeeland 2050*, het *NPVR* en de verschillende *Regio Deals* met de verschillende departementen hebben opgebouwd. Dit houdt wel in dat we voor het behalen van onze doel meer afhankelijk zijn van derden en we ons ook, meer dan nu al het geval is, moeten richten op samenwerking. We denken op deze manier meer kans te hebben om onze ambitieuze doelen te behalen.

Daarnaast sluiten we voor sommige concrete doelen en sectoren ook aan bij specifieke, inhoudelijke programma's en trajecten op regionaal, provinciaal en/of landelijk niveau. In onderstaande stappenplan wordt aangegeven welke uitvoeringsacties uitgevoerd dienen te worden, wie daarvoor verantwoordelijk is en bij welke (bovenlokale) trajecten aansluiting zal worden gezocht.

In de volgende tabel worden verschillende acties benoemd en afgezet in de tijd. Deze zijn niet uitputtend en kunnen afhankelijk van gestelde prioriteiten en/of ontwikkelingen in planning wijzigen.

Thema	Uitvoeringsactie	Tijdspad	Aansluiting
Infrastructuur	Lobby voor verbreding N61 tussen Biervliet en Schoondijke	Te starten Q1 2026	• Compensatiepakket VAWOZ • Compensatiepakket Kerncentrale • Zeeland 2050: Opwaarderen Midden-Zeelandroute (na tunnel aftakken richting Zeebrugge en Calais) • NPVR: Regioplan ZVL betere bereikbaarheid en economische kansen flanken
	Lobby voor vaste oeververbinding met Vlissingen en/of hoog frequentieverbinding Vlissingen-Breskens	Start voorbereiding Q1 2026 – uitvoering voor lange termijn	• Compensatiepakket Kerncentrale • Zeeland 2050: Doortrekken Dammenroute van Rotterdam tot Zeebrugge/Calais, door aansluiting snelweg bij Brugge
Openbaar vervoer	Lobby voor spoorverbinding van Terneuzen naar Gent (met goede pendel vanuit Oostburg/Sluis/Breskens)	Gestart 2025	• Novex NSPD • NPVR: Regioplan ZVL • Zeeland 2050 • RMS
	Tram of lightrail verbinding naar Terneuzen (station)	Start Q1 2027	• Novex NSPD • NPVR: Regioplan ZVL
	Publiek Vervoer: Flex	Pilot start Q4 2025	• RMS
	Publiek Vervoer: Deelauto's en ontwikkeling mobiliteitshub's.	Te starten Q1 2027	• RMS

Thema	Uitvoeringsactie	Tijdspad	Aansluiting
Wonen	Herziening Woonbeleid; andere Product Markt Combinatie, niet op basis van huidige bevolking en prognoses, maar op grond van de extra inwoners die we willen aantrekken (gezinnen) → Aanpassen Grondbeleid: ook actief grondbeleid gaan voeren om betaalbare woningen te realiseren	Te starten Q1 2026	• Rapport Springco Urban Analytics en The Future Institute (toont aan voor welke inwoners je interessant bent / kunt zijn) • Vitaal WZV • NPVR: Regioplan ZVL Aanpassen Realisatiestimulans Woning voor krimpgebieden • Woondeal Zeeland • Zeeland 2050 • Wet versterking Regie Volkshuisvesting
	Bedrijven stimuleren om bedrijfswoningen voor hun werknemers te realiseren en aan te bieden	Te starten Q1 2027	• Zeeland 2050 • Ruimtelijk Arrangement PZ
	Prestatieafspraken Woongoed herzien: meer starterswoningen in kleine kernen realiseren	Gestart	
Onderwijs en arbeidsmarkt	Inrichten onderwijshubs en praktijkroutes, zoals Hospitality Hub in Oostburg	Gestart	• RegioDealZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL • Strategische Onderwijs- en onderzoeksagenda Campus Zeeland • Regioplan MBO (krimpgelden) • Zeeland 2050
	Inrichten Voorschool voor alle leerlingen van 2-4 jaar	Gestart	• RegioDealZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL

Thema	Uitvoeringsactie	Tijdspad	Aansluiting
	Gratis kinderopvang voor alle werkende ouders	Gestart	• NPVR: Regioplan ZVL
	Realisatie Onderwijs- en sportcampus Oostburg	Gestart	• RegioDealZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL
	Lobby voor uitbreiding regeling geïsoleerde VO-scholen	Te starten Q1 2026	• RegioDealZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL
	Bedrijven interesseren voor deelname praktijkroutes om MBO en HBO-ers op te leiden in de streek	Te starten Q1 2027	• RegioDealZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL • Strategische Onderwijs- en onderzoeksagenda Campus Zeeland • Regioplan MBO (krimpgelden) • Zeeland 2050
	Uitbreiden Grensinformatiepunt / samenwerking GIP, Expatcenter, Schakelpunt Grensbelemmeringen, HRM-afdelingen onderwijs, zorg en bedrijfsleven	Gestart	• NPVR: Regioplan ZVL • Euregio Scheldemonde

Vervolgacties worden pas opgepakt nadat de eerdere acties in gang zijn gezet.

Thema	Uitvoeringsactie	Tijdspad	Aansluiting
Landbouw	Stimulering- en innovatie regeling andere gewassen (zilte teelten en biobased bouwmaterialen)		• Zeeland 2050 • Zuidwestelijke delta
	Voedsel / korte ketens		• Zeeland 2050
	Waterberging t.b.v. landbouw dubbelgebruik geven voor recreatie & toerisme, woningbouw impuls (wonen op of aan het water)		• Zuidwestelijke delta / bodem en water sturend • Ruimtelijk arrangement • Provinciale verordening
Toerisme	Aandacht voor kwaliteit van toerisme en ruimte voor vrijetijdsbesteding		• Bestemming Zeeland 2030 • Zeeland 2050
Zorg	Nieuw medisch centrum en verpleeghuis in Oostburg		• Vitaal WZV • RegioDeal ZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL • Toekomstige Zorg ZVL • Zeeuwse Zorgcoalitie • WOZO
	Algemene voorzieningen voor wijkzorg in nacht, avond en weekenden		• Vitaal WZV • RegioDeal ZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL • Toekomstige Zorg ZVL • Zeeuwse Zorgcoalitie • WOZO

Thema	Uitvoeringsactie	Tijdspad	Aansluiting
	Pilot 'proeftuin voor technologische en sociale innovatieve toepassingen'. Voorbeeld is een medicijnrobot gekoppeld aan iedere supermarkt		• Vitaal WZV • RegioDeal ZVL/ZLD • NPVR: Regioplan ZVL • Toekomstige Zorg ZVL • Zeeuwse Zorgcoalitie • WOZO
	Stimuleren samenwerkingen ziekenhuizen/medisch specialisten Zeeland en Vlaanderen		• IZA • Zeeuwse Zorgcoalitie • NPVR: Regioplan ZVL • Schakelpunt Grensbelemmeringen
Detailhandel	Innovatieve concepten voor de detailhandel in Sluis, Breskens of Oostburg (mede gericht op Vlaanderen)		• Ondernemers
	Opwaarderen winkelboulevards Breskens en Cadzand-Bad		• Provincie
	Concentreren detailhandel in de centra. Weren detailhandel uit de aanloopstraten.		• Provincie
Overig	Het stimuleren van technologische bedrijven en transportbedrijven en toeleveranciers van de havens om zich te vestigen in onze gemeente		• Impuls Zeeland • Provincie